

بررسی سه کتاب درباره ایجاد وبلاگ

• نیما اکبرپور

کارشناس نرم افزار، طراح وب، روزنامه‌نگار

مؤلف کتاب دارای مدرک کارشناسی در رشته اقتصاد و با گرایش بازرگانی متولد ۱۳۳۹ بوده و تاکنون نزدیک به هشتاد عنوان کتاب در زمینه علوم رایانه، ترجمه و تالیف کرده‌اند. مدیریت انتشارات آینده دیگر که یکی از ناشران این کتاب می‌باشد نیز بر عهده ایشان است.

کتاب راهنمای آسان وبلاگ‌نویسی در شش بخش و هر کدام به عنوان یک درس تنظیم شده‌اند که لزوماً دنبال هم نیستند و هر یک می‌تواند به طور مستقل کاربر را به سمت ساخت یک وبلاگ هدایت نماید. این شش درس به ترتیب عبارت است از:

درس اول

وبلاگ چیست؟ وبلاگ و دنیای وبلاگ‌نویسی تعریف می‌شود و ساختار تشکیل دهنده یک وبلاگ و عناصر وابسته آن به همراه اصطلاحات مرتبط، در این درس تشریح شده است.

درس دوم

تنها به معرفی برنامه‌های رابطی که به صورت سرویس گیرند (Client) بر روی رایانه کاربران نصب می‌شود، پرداخته شده و چند برنامه کاربردی تر و مشهور تر در آن معرفی شده است که عبارت است از: Radio userland, Blog buddy, Blog, Slug, w.bloggar.

درس سوم

مختص معرفی سرویس دهنده بلاگ به عنوان رایج ترین ابزار وبلاگ‌نویسی می‌باشد. در این درس شیوه کار، ملزومات، طریقه

امروزه پدیده وبلاگ یکی از مهم‌ترین‌ها در فناوری اطلاعات محسوب می‌شود. پدیده‌ای که مدتی کوتاه‌پس از تولدش، مژه‌هارا در نور دیده و پا به اجتماع پارسی زبانان گزارده است. در زمینه ساخت یک وبلاگ، تاکنون سه کتاب منتشر شده است که هم‌اکنون به بررسی و نقد آنها این سه می‌پردازم:

• داریوش فرسایی، راهنمای

آسان وبلاگ‌نویسی، تهران: آینده دیگر و میرزا، چاپ ۹۶، تابستان ۱۳۸۲، صفحه، فارسی.

ساخت، انتشار و مدیریت

انواع وبلاگ

این کتاب سعی دارد تا با معرفی تعدادی از نرم افزارها و سیستم‌های انتشار وبلاگ، طرز ساخت وبلاگ را به وسیله آنها در قالب دروس به همراه تصاویر، به کاربران علاقه‌مندان آموزش دهد. سطح آموزشی کتاب برای کاربران ابتدایی و متوسطی است که قصد ساخت وبلاگ دارند و روند آموزشی آن به صورتی است که کاربر نا آشنا به ساخت یک وبلاگ بتواند در گام‌هایی به دنبال هم با سیستم‌های ساخت وبلاگ آشنا شود و روش راه اندازی یک وبلاگ را گام به گام بیاموزد و در نهایت بتواند تغییرات را در ظاهر وبلاگ خود اعمال کرده و آن را بهتر مدیریت نماید.

WEBLOG

۶۷
مقدمه
آنلاین
کاربران
و مخاطب
فایل های
دانلودی

دلخواه خود یاری رساند، اما در برخی از موارد موضوع به گونه‌ای تشریح شده که تنها کاربران با تجربه‌تر از آنها سردر می‌آورند. از نقاط قوت این کتاب شرح برنامه‌های سمت سرویس‌گیرنده یا Client است که در کتب مشابه به هیچ وجه به آنها پرداخته نشده است.

۶۷

نحوه تنظیم مطالب مندرج در دروس نشان دهنده آن است که مؤلف عمل‌آتمامی مراحل را طی کرده و به برخی از مشکلات پیش آمده شخصاً برخورده و روش حل آنها را نیز متذکر شده است، اما به دلیل اینکه تمامی دروس ببروی و بلاگ‌های انگلیسی آزمایش شده است، عمل‌مشکلاتی را که یک کاربر برای ایجاد یک وبلاگ به زبان فارسی به آن برخواهد خورد، از قلم افتاده است. مواردی چون تنظیم صفحات برای متون فارسی که یکی از مشکلات پایه برای وبلاگ‌های فارسی است از نکاتی است که مخاطب فارسی‌زبان در بیشتر مواقع با آن دست به گریبان است. سیستم‌های مدیریت محتوا فارسی مانند پرشین‌بلاگ و بلاگ‌اسکای در این کتاب تشریح نشده و این در حالی است که بسیاری از وبلاگ‌های فارسی و درصد عظیمی از آنها ببروی این دوسرویس‌دهنده و بالاخص پرشین‌بلاگ تشکیل شده و می‌شود. تصاویر موجود در کتاب در بسیاری از موارد کوچک، کم کیفیت و ناخوانا هستند و تنها شمایی کلی از آنچه که کاربر در عمل با آن برخورد می‌کند را متصور می‌سازند. برخی از سرویس‌دهنده‌های مشمول کتاب هم اکنون تغییر نسخه‌های جدیدتر و کارآمدتری را منتشر کرده‌اند که به دلیل زمان چاپ کتاب یعنی تابستان ۸۲ توضیحات و دروس مربوطه عملاً کاربرد خود را از دست داده‌اند. به عنوان نمونه می‌توان به سرویس‌دهنده‌های اشاره کرد که تغییرات نسخه اخیر آن باعث شده است که در حال حاضر فصول مربوط به تشریح آن در این کتاب کاربرد بسیار کمتری را داشته باشند. کتاب مذکور قادر بخشی به عنوان ضمیمه است و منابع به صورت پیوند (Link) در بخش‌های متعدد کتاب به چشم می‌خورد.

ایجاد یک وبلاگ، پست مطالب، تنظیمات بلاگر، تغییرات و عیب‌یابی در بلاگر به تفصیل و به همراه تصاویر تشریح شده است. هم‌چنین علاوه بر روش ساخت یک وبلاگ رایگان در بلاگر، روش مدیریت و ساخت یک وبلاگ خارج از حوزه Blogspot و در حوزه‌های شخصی نیز توضیح داده شده است.

درس چهارم

آموزش وبلاگ‌نویسی به کمک برنامه Radio userland است. در این درس طریقه بارگذاری و نصب برنامه Radio userland، طرز کارگذاری و نصب این سیستم بر روی فضای اختصاصی توضیح داده و بخش‌های متعدد و امکانات آن به طور خلاصه تشریح شده انتشار وبلاگ و ویرایش کدها توضیح داده شده است.

درس پنجم

این بخش به سیستم مدیریت محتوای Movabletype که یکی از پرقررت‌ترین و محبوب‌ترین برنامه‌های انتشار وبلاگ بر روی فضای اختصاصی (Host) می‌پردازد. در این طریقه بارگذاری و نصب این سیستم بر روی فضای اختصاصی توضیح داده شده و بخش‌های متعدد و امکانات آن به طور خلاصه تشریح شده است.

امکانات پیشرفته‌ای که سرویس‌دهنده بلاگر به کاربران ویژه خود می‌دهد Blogger نامیده می‌شود که به صورت درس ششم در انتهای کتاب گنجانده شده است. در این درس به معنی این سرویس و مقایسه آن با سرویس پیش‌فرض بلاگر پرداخته می‌شود.

از نکاتی که در این کتاب به نسبت کتب مشابه به چشم می‌آید، تنوع سرویس‌های معرفی شده در آن است که از این نظر سیستم‌ها و برنامه‌های متنوع‌تری را معرفی می‌کند. اشاره به برخی از اشکال‌ها و تشریح مشکلات و روش رفع آنها از ویژگی‌های دیگر این کتاب است. برخی از بخش‌ها و سرفصل‌های دروس برای کاربر نا آشنا راهنمای خوبی بوده و می‌تواند وی را در ساخت وبلاگ

• حسین یوسوبی، راهنمای ساخت **Weblog**، تهران: ناقوس، چاپ اول، بهار ۱۳۸۳، ۶۸ صفحه، فارسی.

و بلاگ ساخت، انتشار و مدیریت

این کتاب سعی دارد به زبان ساده طرز ساخت وبلاگ با سیستم‌های پرشین‌بلاگ و وبلاگ

را به خوانندگان توضیح دهد. علاوه بر این، خواننده می‌تواند طریقه استفاده از ابزارهای دیگر لازم و بلاگ‌نویسی را بیاموزد. چگونگی اضافه کردن نظرسنجی، ایجاد یک فضای رایگان برای بارگذاری فایل‌ها و تصاویر، اضافه کردن شمارنده (Counter) و وضعیت آنلاین بودن نویسنده در یاهو مستجر به وبلاگ از بخش‌های مفیدی است که برای کاربران با سطح ابتدایی نوشته شده است.

مقدمه کتاب شامل تعریف و بلاگ به چند روایت مختلف است و به تشریح و بلاگ و بلاگ‌نویس می‌پردازد.

کتاب مذکور از دو بخش مجزا تشکیل شده است که هر کدام به تفصیل به روش‌های ساخت و بلاگ در پرشین‌بلاگ و بلاگ می‌پردازند.

بخش اول به ایجاد و بلاگ در سایت پرشین‌بلاگ اختصاص دارد. سایت پرشین‌بلاگ نخستین سرویس دهنده ایرانی ساخت و بلاگ است. این بخش به صورت گام به گام به همراه تصاویر، مراحل ساخت و بلاگ را توضیح می‌دهد. این مراحل شامل عضویت در سایت، ساخت و بلاگ، طریقه انتشار مطالب و گذاشتن تصویر و موسیقی می‌باشد. ثبت و بلاگ در فهرست، فراموش کردن کلمه عبور، انجمن‌های گفت‌وگوی پرشین‌بلاگ و طرز عضویت و فعالیت در آن از توضیحات مفیدی است که به این بخش افزوده شده است.

بخش دوم، مختص سرویس دهنده Blogger است. در این

بخش همانند بخش قبلی ساخت یک و بلاگ از طریق سایت بلاگر توضیح داده می‌شود. طریقه عضویت در این سایت، فارسی کردن قالب‌های پیش‌فرض بلاگر، طریقه انتشار مطالب، تغییر در تنظیمات وبلاگ، طریقه ساخت و بلاگ گروهی، توضیح چند ترفند برای وبلاگ‌های فارسی و اضافه کردن تصاویر در وبلاگ از جمله مطالب این بخش است.

کتاب مذکور به سرویس دهنده پرشین‌بلاگ می‌پردازد که یکی از پرکاربردترین سایت‌های ارائه کننده وبلاگ برای فارسی‌زبانان است و به دلیل محیط فارسی مورد استقبال کاربران ایرانی قرار گرفته است. به همین دلیل توضیح و تشریح آن بسیار مفید بوده مخصوصاً سطح نوشتۀ ها به گونه‌ای است که یک کاربر با سطح دانش ابتدایی می‌تواند به راحتی از این کتاب استفاده کند و برای خود و بلاگ تشکیل دهد. از نقاط قوت این کتاب می‌توان به این اشاره کرد که سیستم بلاگ‌را برای کاربران فارسی‌زبان تشریح کرده است. ترفندها و ابزارهای مانند طریقه عضویت در چند هوستینگ رایگان و چگونگی اضافه کردن شمارنده، موسیقی و تصویر به وبلاگ از جمله مواردی هستند که همواره مورد سوال بسیاری از کاربران بوده‌اند که به آنها در این کتاب پاسخ داده شده است. اشکال کتاب مورد بحث همانند کتاب‌های مشابه در قدیمی شدن مطالب آن و تغییراتی است که در نسخه‌های جدید این نرم افزارها اعمال شده است، اما ذکری از آنها در کتاب نیامده است. تصاویر کتاب به‌اندازه کافی گویا و واضح هستند و از این نظر راهنمای تصویری خوبی را برای خواننده متصور می‌نمایند. سیستم‌های کاربردی دیگر وبلاگ‌نویسی و مدیریت محتوا و وبلاگ از قبیل موببل تایپ نیز هر چند مختصر در کتاب نیامده است.

• شهاب میاشری، کلید و بلاگ، تهران: توسعه‌آموزش، چاپ اول، اسفند ۱۳۸۲، ۹۴ صفحه، فارسی.

و بلاگ چیست و چگونه ساخته می‌شود؟
این کتاب سعی دارد تا به خواننده درباره تاریخچه و بلاگ

WEBLOG

توضیح داده می شود.

گذاشتن لینک و تصاویر در محتوا و توضیح تگ های HTML مربوط به این دور بخشی جداگانه شرح داده می شود. بخش بعدی روش چگونگی اضافه کردن امکان نظرخواهی به انتهای هر مطلب است. برای این مهم ضمن اشاره به برخی از سرویس دهنده های مختص نظرخواهی از قبیل BlogSpeak، Enetation، BlogOut، Falaserio، HaloScan و HaloScan به شرح کامل و تصویری استفاده از CommentThis پرداخته می شود.

amarBazid دیدگذان یک وبلاگ و آگاهی از تعداد آنها با معرفی یک شمارنده به نام NedStat و چگونگی عضویت در سایت آن و اضافه کردن کدهای مربوط، محتوای قسمت بعدی این کتاب است. هم چنین استفاده از یکی از امکانات جدید بلاگر یعنی شمارنده نیز در همین بخش شرح داده می شود.

در بخش پایانی سرویس دهنده ایرانی پرشین بلاگ به صورت مختص توضیح داده می شود. هم چنین نکاتی دیگری نیز علاوه بر چگونگی عضویت در این سایت، توضیح داده است.

کلید وبلاگ از جمله کتاب هایی است که در حجم کم نگارش شده است و نویسنده قصد دارد تا با پیشنهاد یکی از سرویس دهنده های مشهور دنیا، راهنمای مناسبی را در اختیار خوانندگان قرار دهد. تصاویر مندرج در این کتاب به اندازه کافی واضح و گویا هستند و نویسنده دستور ساخت یک وبلاگ فارسی را کاملاً شرح داده است. با توجه به اینکه سایت بلاگر در ماه های اخیر تغییراتی کلی را در سایت خود اعمال کرده است، این راهنمای نیز مانند راهنمایی های موجود مشابه تطابق تصویری و بعضًا توضیحی را با نسخه کنونی ندارد، اما به نسبت دو کتاب قبل نسخه جدید تر و مایبن نسخه قدیم و فعلی را شامل می شود. از کمبودهای موجود در این کتاب می توان به شرح تنها یک سرویس دهنده اشاره کرد متأسفانه نویسنده به شرح سرویس دهنده های دیگر نپرداخته است. مثال های کتاب بسیار روشن و حقیقی بوده و از وبلاگ های فعال برای این منظور استفاده شده است.

توضیح دهد و برخی از پیشگامان و وبلاگ های معروف خارجی و ایرانی را معرفی نماید. نویسنده سعی دارد تا خواننده را در انتخاب یک سرویس دهنده مناسب یاری دهد که پیشنهاد و تاکید وی بر روی سرویس دهنده بلاگراست. در ادامه مطالب راهنمای قدم به قدم و تصویری برای ایجاد وبلاگ ارائه شده است. هم چنین در میان مطالب، راه های قراردادن لینک و تصویر و روش ایجاد نظرخواهی و پیغام گذاری برای مطالب به چشم می خورد.

نویسنده کتاب دارای مدرک کارشناسی ارشد مهندسی مخبرات از دانشگاه شیراز بوده و تاکنون تالیفات، ترجمه ها و تحقیقات بسیاری را در زمینه های فناوری اطلاعات و علوم انفورماتیک به رشته تحریر درآورده است. ایشان هم چنین مدیر مسئول و صاحب امتیاز ماهنامه فروغ هستند.

کتاب کلید وبلاگ در بخش ابتدایی خود با نثری متفاوت به تعریف وبلاگ می پردازد و شرایطی را که یک پایگاه اینترنتی باید برای داشتن نام وبلاگ داشته باشد، شرح می دهد. در ادامه این بخش پیوست هایی موجود است که به معرفی چند نمونه وبلاگ ایرانی می پردازد. نویسنده سعی دارد در این بخش با آوردن دلایل مستند که در زمان تحریر آن ثبت شده اند، خواننده را به انتخاب سرویس بلاگر مجاب نماید. در قسمت بعد نویسنده با شرح گام هایی مشخص به همراه تصاویر راه انداختن یک وبلاگ را در Blogger به خواننده آموزش می دهد.

گام بعدی تشریح بخش های محیط ویرایش گر بلاگر و بخش های تشکیل دهنده یک وبلاگ از نظر ظاهری است. تغییر تنظیمات وبلاگ و قالب های پیش فرض آن را که برای وبلاگ هایی با محتوای چپ نویس آماده شده و هم چنین شرح تگ های مهم این سرویس دهنده در ادامه مطالب به تفصیل